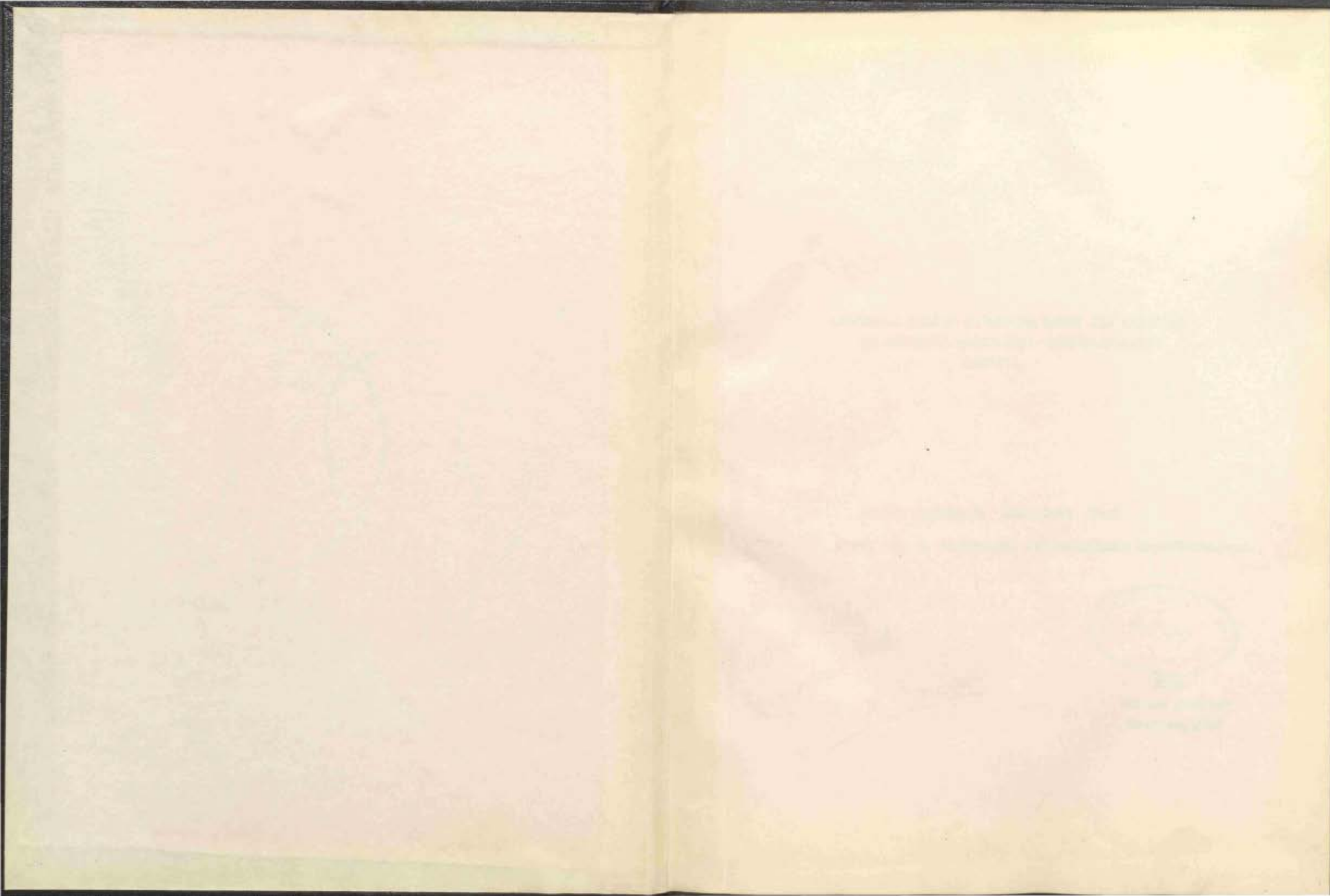

KONTROLLÜ KELİME ÇAĞRIŞIMI TESTİ İLE KADINLAR
VE ERKEKLER ARASINDAKİ FARKLILIKLARIN
TESPİTİ.

Genel Psikoloji Mesuriyet Tesi

Prof. S. E. Siyevuğil rehberliğinde hazırlanmıştır.

Eylül 1968
Kabul edilmiştir
Ayşe Hatun
S. E.

2952

Osman Açıkoğlu
Haziran, 1968

PROBLEM VE BAŞLAMA PARAZİYESİ

P L A N

I- Problem ve Baglama Paraziyesi

II- Teknik

a) H-F Testinin esasları

b) Kelime Çağrının testini teşkilde kullanılan usul

c) Testimizi teşkil ederken bizim takip ettiğimiz yol

III- Verilerin analizi

IV- Sonuç

V- Tablolar

VI- Bibliyografya

PROBLEM VE BAŞLAMA PARAZİYESİ

Kadınlar ve erkekler arasındaki cinsiyet farklarının cehsiyetin bütününe içine alan bir konu olduğu bilinen bir gerçektir. Öyleki, bu farkları tayin eden faktörler, temelde fizyolojik yapı olmak üzere, zihni proseslere kadar uzanır. Dolayısıyla, böyle bir probleme çeşitli cephelerden yaklaşmak mümkündür.

Hormonal değişimlerde içine alan fizyoloji sahesindeki çalışmalar bir kenara bırakacak olursak, bu tip bir probleme zihni prosesler açısından, başka bir deyişle düşünce ve davranışlarda ve çeşitli tutum ve davranışlarda görülen farklılıkları tespit etmek yönünden, Psikolojik bir yaklaşım mümkündür. Ancak bu sahede yapılan çalışmalardan verimli sonuçlar elde edilebilmesi, cehsiyeti bütününe kavrayacak çeşitli projektif teknikler, kelime çağrışımları metodları ve diğer yöntemleri kullanmakla mümkündür.

Fakat kadınlarla erkekler arasındaki farklılıkları tespit etmek suretiyle daha ileri çalışmalara gitmeyi arzu eden bir araştırmacı, bu gün kültürümüzde mevcut testler içinde yukarıda bahsettiğimiz tekniklerin tümünü ihtiva eden bir test bataryasından yoksundur. Şüphesiz böyle bir test bataryasını kültürümüze kazandırma konusunda teşebbüs ehemmiyetinde yapılacak çalışmalar faydalı olacaktır. Probleme yukarıda sayılan teknikler çerçevesinde bütünüyle bir yaklaşım böyle bir teşebbüs için oldukça yüksek bir programdır.

Dolayısıyla bir probleme sadece bir cepheden, kelime çağırış tekniği açısından yaklaşmayı uygun gördük.

Kelime çağırış tekniğiyle yapılan çalışmalarla ilgili negriyetin tetkiki bizi yetmiş sene öncesine götürür. Hitekin yarı asır önceden bu yane kelimelerin bir stimülüs olarak kullanıldığı serbest çağırış metoduyla pek çok araştırmacının meşgul olduğunu bu konu ile ilgili çeşitli çalışmaların düşünendiğini görürüz. Bu konuda yapılan çalışmalar bir tarafta, çeşitli şahsiyet tiplerinin psikotik eğilimlerini, zihni komplekslerini tespit etmek üzere düşünülürken öteyanda bu çalışmalara paralel olarak aynı teknikle cinsiyet farklılıklarının tespit edilebileceğide müşahade edilmiştir.

Kadınlar ve erkekler arası cinsiyet farklılıklarını tespit etme konusunda bu güne kadar yapılmış araştırmalar içerisinde, Heymans'ın anket metodundan sonra, en başarılı bir çalışma olarak Terman ve Miles'in test bataryasını görmekteyiz. Problem üzerine mümkün bütün teknikleri kullanmak suretiyle eğilen Terman ve Miles yedi egzersisten teşkil edilmiş olan "Alışkanlık - Atitude Analiz Testi" diye adlandırılan test bataryasını vücuda getirmişlerdir. Terman ve Miles' in test bataryesindeki egzersizlerden birinde "Kelime Çağırış Testi" teşkil etmektedir.

Kontrollü kelime çağırışını şeklinde düşünülmüş bulunan bu test, Amerikan hayatında görülen cinsiyet farklılıklarını tespit edilecek stimülüs kelimelerin karşısına dört tercih şıkkı verilerek suretiyle gerçekleştirilen bir tekniktir.

Dolayısıyla Amerikan heyetine göre düzenlenmiş bulunan böyle bir testi alıp olduğu gibi kullanmak bize güvenilir sonuçlar vermekten uzak olacaktır. Bunun yerine biz sadece Terman ve Miles'in böyle bir testi vücuda getirmek üzere kullanmış olduğu tekniğe sadık kalmak suretiyle, stimülüs kelimeleri kendi hayatımız içinden seçerek yeni bir egzersiz vücuda getirmeye teşebbüs ettik.

Metod kısmında daha geniş şekilde üzerinde duracağımız gibi önce cinsiyet farklılıklarını tespit etmede yararlı olabileceği fark edilen stimülüs kelimeler bir lügati temsil etmek suretiyle çıkarılmış olup, daha sonra bu stimülüs kelimeler, bir birini takip eden farklı prosedürler halinde İstanbul Üniversitesinin muhtelif bölümlerinde okuyan erkek ve kız öğrencilere tatbik edilmiştir. Elde etmiş olduğumuz sonuçların analizi, kadınlar ve erkekler arası cinsiyet farklılıklarını kelime çağrışımı metodu ile tespit etme konusunda teşebbüs mahiyetinde yapılmış olduğumuz çalışmamızın güvenilir sonuçlar verdiğini göstermiştir. Yapmış olduğumuz bu çalışmanın böyle bir şekilde yapılacak ileri çalışmalarda faydalı olabileceğini düşünmek bizim için sevindiricidir.

Т Е К Н І К

T E K N İ K

Giriş kısmında ılgaret ettiğimiz gibi, kadınlar ve erkekler arası cinsiyet farklılıklarını kelime çağrışım metoduyla tespit için takip ettiğimiz metotta tamamiyle Torrance ve Miles'in bu konudaki çalışmalarına sadık kaldık. Dolayısıyla Torrance ve Miles'in takip etmiş oldukları metodu geniş olarak aşağıda vermeyi uygun görmekteyiz. Tabiki bu arada testin bütününi teşkil eden diğer egzersisler hakkında da kısaca malûmet vermenin faydalı olacağı kanaatindeyiz.

M-F TESTİNİN BAŞLARI

M-F testi A ve B olmak üzere iki egit form da yapılmıştır. Bu tamamen bir kelam kâğıt testi (Sual listesi geçidi) olup 910 item den meydana gelmiştir. ((A Formu 456, B formu 454). Bütün itemler önceden verilmiş Birt, Üç veya iki şakten birini ılgaretliyerek cevaplandırılır. Test bir sasen tahdidi konulmaksızın tatbik edilir. Tek bir formun doldurulması deneklerin çoğunda 40-50 dakika, nadiren bir saat sürer. M-F testinin orta okul seviyesinden daha aşağı olan deneklere tatbiki zordur. Puanlama anahtarlar kullanarak yapılır. Dolayısıyla tamamen objektiftir. Puanlamayı Usul bir makineyle yapmakta mümkündür. Fakat oldukça geniş popülasyonlar hariç, bu iş ekonomik değildir. Her bir cevap bir yüke sahiptir., ve (+) veya (-) olarak (yani erkeklik + , kadınlık -) puanlanır. Testin gayesi " Aile Attitüt Analizi " bağılı ile gıslanmıştır. Buna sebep, deneyin testin gayesinden haberdar olup cevaplarını ona göre düzenlemeye çalışmasını Salamaktır.

M-F Testi yedi egzersisten ibarettir :

Egzersiz	Form A.	Form B.
1- Kelime Çağırımı	60 item	60 item
2- Mürekkep lekesi çağırımı	18 "	18 "
3- Məlumat testi	70 "	70 "
4- Teheyvüf ve əhləki cəvab	105 "	105 "
5- Aləkalər testi	119 "	118 "
6- Şəxsiyyətlər və kəmətlər	42 "	41 "
7- Digər düəşklük cəvəbi	42 "	42 "
Toplam	456 "	454 "

Bu testte cinsiyət fərklilikləri üzərində müəyyən dərəcədə kriter rolunu oynayan itemləri bulmaq üçün, binalarca item güdən gəçirilip dənənmişdir. Test, sadəcə cinsiyətlərin nəsil ayırd ediləbileceyi konusunda bəzi teorilər üzərinə değıl əynən səmənə, cinsiyətlərin nəsil ayırd ediləbileceyini göstərən tecrübi buluglar üzərinə kurulmuşdur.

M-F TESTİNİN GAYESİ :

Erkek ve kadınları ayıran, şəxsiyyətin qəçitli vəqələrinde klinisayenlərə və digər əraqtəricilərə təm və mənəli, əyni səmənə obyektiv bir dərəcələndirmə təmin etməyə yardımçı olmaqdır. Dəhs üsəl olarək, gəye, bir dənəğın kənli cinsiyətinin ortaləməsindən səpmə miktərinin və yəğlının kəntitətif bir təşməni- ni mükəmm kilmək və yəq, zəkə, təhsil, ələkalər, məslək və kül- türəl qəvrə bəkimindən fərklı grupların kəntitətif məkəyəsəsinə imkən verməkdir.

Testin bir kaç kısmına denek gruplarının verdikleri cevapların mukayesesiyle, cinsiyet farklılıklarının kantitatif incelenmişinde olduğu kadar kalitatif bakımdan incelenmesinde de emin oluruz.

Şimdi kısaca testi meydana getiren yedi egzersisten bahsedeceğiz.

Kelime Çağrışım Testi :

Form A ve form B de 60'er tane olmak üzere, kelime çağrışım testi için yüzyirmi stimulus kelime item olarak kullanılmıştır. Bir stimulus kelimenin yanı sıra dört kelime verilir. Denek bu dört kelimeden verilen stimulus kelimeye kendince uygun olan bir tanesini işaretler.

Mürekkep Lekesi Çağrışımı :

Form A ve form B için onsekizer tane olmak üzere 36 tane bir kitabın sayfaları şeklinde düzenlenmiş lekelerdir. Her lekenin yanı sıra dört cevap bir kolon halinde dizilmiştir.

Malûmet Testi :

Malûmet testinde form A ve form B de 70'er item olmak üzere 140 item kullanılmıştır. Bu testteki itemleri denekler kendi bilgi muhtevalarına göre cevaplandırır. Çöleki bu testin düzenlenişinde kadınların ve erkeklerin değişik sahelerde bir birine kıyasla daha iyi bilgi sahipleri oldukları faraziyesi mevcuttur.

Tehayyüfî ve Ahlîkî Attitütlar Testi :

Test, kızgınlıkla ilgili 35, korkuyla ilgili 45, nefretle ilgili 41, acııyla ilgili 33, ve ehlikî attitütlarla ilgili 64 item olmak üzere 218 itemden teşkil edilmiştir.

Alışkanlıklar Testi :

Form A da 119, form B de 118 item olmak üzere 237 item den teşkil edilmiştir. İtemler değişik alışkanlıklarla ilgili olarak şu şekilde gruplandırılmıştır. Mesleki alışkanlıklar 25 item, okumaya ve filimlere ait alışkanlıklar 14 item, şahıslara karşı duyulan alışkanlıklar 12 item, faaliyetlere ve yiyeceklerle karşı duyulan alışkanlıklar 20 item, kitaplara karşı duyulan alışkanlıklar 23 item, resimlere karşı duyulan alışkanlıklar 8 item, Muharripliğe karşı duyulan alışkanlıklar 6 item, seyahatlere ait alışkanlıklar 11 item. Denekler her itemi " arzu ederim " " arzu etmem " veya " Ne arzu ederim ne etmem " şeklinde cevaplandırır.

Konuşmalar Testi :

Form A 42, form 41 item olmak üzere seksen üç itemdir. Birinci bölümde denekler, geçmişte şahıslarla üa yapmış kimseler hakkındaki konuşmalarını " severim " , " sevmem " veya " ne severim ne sevmem " şeklinde belirtirler. İkinci bölümde ise daha çok kişisel bir bütünlüğe sahip insanlar hakkındaki fikirlerini " doğru " veya " yanlış " olarak bildirirler.

Diğer Dikkat Testi :

Her form 42 itemden teşkil edilmiş olup, " evet " veya " hayır " şeklinde işaretlemler.

M-F testine toplu olarak kısaca baktıktan sonra, şimdi bizim araştırmamızda esas teşkil eden " Kelime Çeşitliliği Testi " bölümünün kipten bütünüyle aynı uygun gördük.

KELİME ÇAĞIRIŞIM TESTİ VE BU TESTİ TEŞKİLDE KULLANILAN
METOD. (1)

Kelimeleri stimülüs olarak kullanan serbest çağrışım metodu, Aschaffenburg'un 1888 de yayınlanan çalışmasından bu yana pek çok araştırmacı tarafından kullanılmıştır. Bu araştırmacılar arasında Jastrow, Calkins, Washburn ve bazıları, eldeki metodu cinsiyet farklılıklarının ortaya çıkarıldığına dikkat etmişlerdir. Bulunmuş olan cinsiyet farklılıkları, esasen ya çağrışımli cevapların genel konularını meydana getirmek ya da cinsiyet tipi, psikotik eğilim, sihni kompleksler, suçluluk gururu v.s.ire dahil, diğer cinsiyete kıyasla ferdi farklılıkların etkisini ortaya çıkarmak üzere düşünülen çalışmaların ürünüdür. Özellikle erkek ve kadın denekler tarafından anlamlı cevap farklılıklarının temelinden hareketle stimülüs kelimelerden teşkil olan bir liste seçilirse, bu listenin erkeklik kadınlık testine değerli bir ilâve olan çağrışı tahmin etmek ekile yakındır.

Dr. J. B. Wyman, kabiliyetli çocuklar üzerinde Stanford çalışması münasebetiyle alışkelerde, stitütlerde ve düşünce eğilimlerinde fark gösteren denek gruplarını tefrikte etkili olan bir kelime çağrışım testinin inşa edilebileceğini evvelce göstermiş bulunmaktadır. Dr. Wyman'ın araştırmaları esasen cinsiyet mukayeseleriyle ilgili olmayıp, sihni alışkelerde, sosyal alışkelerde ve faaliyet alışkelerinde uç noktaları temsil eden gruplarla ilgilidir. Çeyet serbest çağrışım tekniği, bu uç tip alışkeden birine az veya çok sahip olan denekler arasında farklılaşma yapabiliyorsa, bu teknik sihni bakımdan erkeklik ve kadınlıkta fark gösteren denekler arasında bir ayırım yapabilir.

Dr. Wyman'ın geniş popülasyonlara testin uygulanışını mük-
kula kılan grup testi metodunu benimseyiğide ayrıca ehemmi-
yetle üzerinde durulmaya değer bir görüştür. Dr. Wyman'ın
çalışma tersi 8x30 cm. büyüklükte kartlara basılmış stimülüs
kelimeleri göstermek ve deneklerin bu kelimelere bağlı ola-
rak düşünüşleri kelimayı ellerindeki numaralı kâğıtlara
yazdırmaktan ibarettir. Denekler arasındaki frekans farklı-
lığı temelinden hareketle tayin edilen puan yükünden fayda-
lanarak puanlanan cevaplar, belirli bir tip alıska üzerine
yüksek veya aşağı olarak derecelendirilir. Dr. Wyman'ın
inşal ettiğı testin son çeklinde stimülüs kelimelerin pek
çoğu, algımaı teğebbüs ettiğı alıska tiplerinin ikisi veya
üçü için yüklenirilebilen cevaplar ortaya çıkarır. Yüz yir-
mi stimülüs kelime listesi için bulunan güvenirlilik kat se-
yisi zihni alıskelerde .83 den .87 ye, sosyal alıskelerde .82
den .87 ye, faaliyet alıskelerinde .48 den .87 ye değılım
güsterişlerdir. İnceltme (tashih) konusunda yapılan dü-
zeltmeden sonra alıskelerin üç tipi üzerinde deneklerin al-
dıkları puanla öğretmenlerin derecelendirmeleri arası bağ-
lantı, altı denek grubu için ortalama olarak zihni alıskeler-
de .65, sosyal alıskelerde .50, faaliyet alıskelerinde .31 bu-
lunmaktadır.

F O R M - A -

Masa	Av	Vazife	Hile	Kışkang	Otomobil
Mavi	Tase	Kedın	Atlet	Dükkan	Kışarmak
Yeşil	Moda	Piknik	His	Çamaşı	Şekil

Çalgen	Tehlike	Henik	Arkasag	Korkak	Çocuk
Kitap	Terbiyeli	Dürüst	Harp	Dutaklar	Top
Saf	Düğün	Behçe	Bebek	Kibiseler	Yılan
Kutfak	Gerdanlık	Kuvvet	Ağrı	Kingın	Yapalı
Et	Renk	Yuva	Pars	GÜŞÜS	Tos
Beğenme	Din	El	Bemek	Suk	Sevgili
Heste	Yakışıklı	Onuğ	Aktör	Milçim	Kutuluğ
Sag	Pasilet	Pis	İtiraz	Şüret	Artist
Flört	İhtiyag	Toplum	Dis	Patron	Radyo
Ay	Onuz	Çıplak	Çeyten	Beşis	Selsmet
Mahcup	Encre	Kale	Hoglanma	Sadık	Kevge
Bekir	Arsu	Kahraman	Sihir	Tars	Yüzük
Kuçeklemek	Doğs	Maddi	Etek	İnce	Aysk
Yıkamak	Ağlamak	Hizmet	Parö	Mendil	Cesur
Topuk	Boğ	Çıl	Teklif	Ağk	Sevgili
					Paryat

F O R M - B -

Sandalye	Tatmak	Cesur	Av	Beğeri	Koronlık
Yegil	Kaçmak	Çiçekler	Kazanma	Henik	Sanet
Rüsgâr	Üsel	Kural	Sarılmak	Hırs	Elektrik
Havuş	Evlilik	Aile	Basmak	Henis	Korumak
Mektup	Kınas	Kol	Polis	Korkakkas	Üdünmek
Görcek	Karanfil	Osaltı	Bacak	Heliye	Gong
Boşrum	İbadet	Dağınak	Melek	Ülümalla	Üpnek
Vücut	Sovimli	Toplumsal	Eğlenceli	Makine	Sabun
Horgürmek	Çur	Çıplak	Boğ	Ayıp	İnce
Heste	Harret	Şüvşlye	Pazarlık	Figür	Arsu

Yüz	Erkek	Dalgalı	Zayıf	Zembek	Kol
Kesik	Parti	Korku	Boya	Câzibe	Jartiyer
AlacaKaran lık	Adi	Ağız	Açık	Elbise	Cüretkâr
Utangaç	Sinsi	Elbise	Horoz	Kakao	Sevgili
Silâh	Hatıra	Bedava	Ağlamak	Süs	Halecan
Yenek	Kuvvetli	Kelçe	Deri	Çan	
Boğaz	Eğ	Anne	Lider	Yapı	
Sır	Kavga	Oyun	Tişli	Kurt	
Pedakörlik	Doğum	Kurbağa	Teslim	İhtiras	

H-F Çeğriğin testinin iselinde takip edilen tarz esasen Dr. Wyman'ın kullandığı tarzı uygundur. Üçüncü, bir çeğriğin testinde stimülüs kelimeler olarak kullanıldıklarında alınacak cevaplarda cinsiyet farklılıklarını ortaya çıkarabilecek gibi görülen kelimelerin araştırılmasında kısa bir İngilizce sözlük taranmıştır. Tekriben bu tip beş yüz tane kelime seçilip bir deneme listesi meydana getirilmiştir. Seçim, kısmen cinsiyet farklılıkları sahnesindeki araştırma verilerine dayanılmakla, birlikte, ehemmiyetli bir dereceye kadar sübjektif "Tahminlere" istinat ettirilmiştir. Bundan sonra bu listedeki her kelimenin cinsiyet farklılıklarını ortaya çıkaran muhtemel değerlerini belirtmek amacıyla Uğ hakem tarafından değerlendirilme sonucu, liste beş yüzden iki yüz yirmiye (her form da 110) indirilmiştir. İki yüz yirmi stimülüs kelime, Dr. Wyman'ın kullandığı tipte büyük kartlar üzerine basılıp, eşit olarak ikiye bölünen dört yüz lise ve Üniversite talebesine tatbik edilmiştir. İki form'a bölünen kelimeler, form A ve form B tablolarında gösterilmiştir.

Cinsiyet farklılıklarına şahasında bu çegit bir test-
in muhtemel cevapları hakkında bir fikir verecek olan, baskın
bir şekilde kadınlık veya erkeklık olarak bulunan cevaplar-
alınmış bir kaç örnek tabloda gösterilmiştir.

- T A B L O -

Stimulus Kelime	Çok Sık verilen cevaplar	
	Erkeklerde	Kadınlarda
(Blue) Mavi	Renk	Elbise
(Flesh) Et	Et (Meat)	Karanfil
(Closet) Dolap	Kapı	Elbise
(Garden) Bahçe	Ot	Çiçek
(Home) Yuva	Ev	Mesât
(Powder) barut-Tos-Pudra	Kurşun	Ruj
(Charm) Cazibe	Yılan	Gizellik
(Arm) Kol	Bacak	Kol (Limb)
(Fair) Mutemil - Serigin	Heve	Serigin (Blond)
(Religion) Din	Allah	Kilise
(War) Harp	Ankerler	Düşmanlık
(Stout) Yemli	Kuvvetli	Şişman
(Gentle) Mülâyim	At	Anne
(hunt) Av	Atış	Bulma

Testin lise ilk sınıflarındaki yûsyirmi sekiz erkek
yûs otuz dört kız ve lise son sınıflarındaki seksen yedi erkek
doksan iki kız üzerine tetbik edilmesiyle güvenirlilikler sağ-
lanmış oldu. Tek numaralı itemlerle çift numaralı itemler ara-
sında bağlantılar kuruldu ve bağlantı kat sayımı (Korelasyon kat
sayısı) Spearman - Brown formülü ile düzeltildi.

Bu işlem iki metotla elde edilen puanlar için yapılmıştır:

a) Güsterilen cinsiyet farklılıkları miktarına uygun olarak cevapları + altıdan - altıya kadar değerlendirmek (yüklendirmek ve ,

b) her itemi artı bir ve eksi bir (Erkeklik ve kadınlık) olarak değerlendirmek (yüklendirmek) iki şekilde puanlama için bundan sonra " Değerlendirilmiş puan " ve " birim puanlar" terimi kullanılacaktır. Aynı cinsiyet grupları için güvenilirlik (220 kelime üzerinden) yüklenirilmiş puanlar için .45 ten .64 e dağılım gösterdi. Birim puanlar için güvenilirlik bundan biraz daha aşağıda bulundu. Birleştirilmiş cinsiyetler için yüklenirilmiş puan güvenilirlikleri .60 den .81 e dağılım göstermiştir.

Yukarıda bahsetmiş olduğumuz tipten bir çağrışım testinin üç ciddi mahsuru vardır. Cevapların pek çoğu üyesine düşük frekansa sahiptir, ortaya çıkan cevapların makûl bir oranda güvenilir cinsiyet farklılıklarını söylemek üzere pek çok sayıda denekler teste tabi tutulmalıdır. Bu, bir denek tarafından verilen tüm cevapların pek çoğunun puanlanamayacak cevaplar olduğu manâsına gelir. Şüphesiz bu, testin güvenilirliğini ciddi bir şekilde azaltır. Her cevap için tablo haline konulmuş bir listede bu cevabın yükünü yaratırken zahmetli ve zaman kaybettirici bir iştir. Bazen görüldü kusurlu bir denek stimulus kelimeyi idarete yanılır, bir başka denek verilen zaman içerisinde (10 sn.) stimulus kelimeye bir cevap bulamaz. Bir başka denek cevap olarak yansacağı kelimenin yerine elindeki kolonda kaybeder ve müteskip cevapları yanlış yerlere yerleştirir. Bu tip yanlış yerleştirmeler puanlamadaki hatalara sebep olur.

Bu kusurlar yüzünden, hâcetle kullanılan çağrışım testi tipi, neticele yerini şöyle bir teste terkettiği. Bu sefer stimülüs kelimelerin yanında bu kelimeye " en çok " dört kelime verilerek suretiyle test deneye tatbik edilir. Stimülüs kelimeler uzun müddet kartlar üzerinde sunulmayıp kitap şeklinde düzenlenmiş bir testin her sahifesinde büyük harflerle yazılmıştır. Her stimülüs kelimeyi daha küçük harflerle beş tane dört cevap kelime takip etmektedir. Cevap kelimeler, kadın ve erkek denekler arasındaki frekansa farklılık göstermiş olan kelimelerden seçilmiş olup, her stimülüs kelimeyi takip eden dört cevap kelimenin ikisi erkek , diğer ikisi de kadın değerlere işaret eder.

Bu tip iteşimleri kadın ve erkek deneklerde farklı frekanslara sahip cevap kelimeleri bulmak için bir serbest çağrışım testi şeklinde hâcetle deneklere verilmek için geçerli kılmanın mümkün olup olmadığını bulmak üzere bir tecrübe yapılmıştır. Erkek ve kadın cevap kelimeye yatkın gibi görünen, ikisi erkek diğer ikisi kadın değeri göstermek üzere seçilen dört cevap kelime, deneklerin 51 Stimülüs kelimenin karşılıklarına yazılıp bir liste meydana getirilmiştir. Bu yolla teşkil edilen ellibir iteşimden yirmisekisinin kullanıldığı olduğu ve bu iteşimlerin cinsiyet farklılıklarında frekansları tespit olarak tayin edilmiş olan hâceti tecrübe düzeninden seçilmiş iteşimlerden hiç şüpheli kalmadığı görülmüştür. Bu metod çok zaman kazandırır ve cinsiyet farklılıkları konusunda çalışmalar yapılırken çok cevaplı çağrışım testinin avantajlı bir şekilde kullanılabileceğini mümkün kılabilir.

Çağrışım testinin çok cevaplı şekli grup testlerinde daha iyi kullanılır, tatbikatı daha az zamana ihtiyaç gösterir ve çok çabuk bir şekilde yapılabilir.

Bununla beraber, tabiiyle, bu şekilde değiştirilen testin bir çağrışım tekniği olarak esas karakterini kaybedip kaybetmediği meselesi ortaya çıkar. Şüphesiz, cevaplar tekdin edilen dört alternatif arasından seçilerek sınırlandırıldığı müddetçe çağrışım çok az " Serbest " bir karakter taşır. Gerçi bu cevaplar, Unacki metoduyla yüksek frekans gösteren cevaplar arasından seçilmiş olsa bile, bir deneyin verdiği cevaplarda, bu dört cevabın dışından bir cevap verdiği sık sık görülecektir. Bununla beraber iki metodun nisbi değerleri üzerinde sadece noticelerden hareketle hükümde bulunulabilir. Elde ettiğimiz veriler, çok cevaplı metoddaki her kriterin gizliki gayemiz için, eski metod kadar iyi olduğunu göstermiştir. Bu metod tam anlamıyla, cinsiyet grupları güvenilir bir şekilde ayırebilir ve standart metoduyla elde edilen puanlarla bağlantı arandığında yüksek güvenilirlik gösterir.

Çok cevaplı çağrışım testinin tecrübi şekli, iki yüz yirmilik orijinal listeden yüzyirmi tane alınıp elli bir tanele sunu olarak inçe edilip, yüzyetmiş bir itemden teşkil edilmiştir. Testin bu şekli elli yüz deneye verilmiştir. Her iki cinsiyetten yüz kişi yedinci sınıftan, lisenin ilk sınıfından ve Üniversiteden idiler. İtemlerin tablo haline konulduğu ile bulunan cinsiyet farklılıkları üzerine kurulan hem yüklemendirilmiş hem de birim puanlar güvenilirlikleri ve cinsiyet girişimini hesaplama da kullanılmıştır. Yüklelendirilmiş puanlar bu iki kriter ile hükmüne bağlanılmışlardır, sadece çok az bir üstünlük göstermişler ve birim puanların lehine terk edilmişlerdir. M-F Farklılıklarını ölçmek üzere kullanmış olduğumuz çağrışım testleri tiplerinin hepsi, yüksek güvenirliliğe sahiptir.

Birinci tecrübede kullanılan serbest çağrışım testi listesindeki 220 stimülüs kelimenin tek cinsiyet grupları için sadece .45 -.64 ve karışık cinsiyet grupları için .60 - .81 bir güvenilirliği sahip olduğu belirlenmiştir. 171 stimülüs kelimeye sahip çok cevaplı çağrışım testinin güvenilirlikleri tek cinsiyet grupları için ortalama .59, karışık cinsiyet grupları için ortalama .78 güvenirlilik göstermiştir. Teste tabi tutulan 10 grubun her biri için cinsiyet girişimi miktarı % 10 a yakındır.

M-F testinin son şekli için, yukarıda izah edilen tecrübede kullanılan 171 kelimeden 120 kelime seçilmiştir. Bu 120 kelime, form A ve form B arasında, ek IV de gösterildiği gibi, eşit olarak tahsis edilmiştir. Teste dahil edilen kelimeler, teste tabi tutulan bütün gruplarda, orjinal listelerdeki stimülüs kelimenin aynı sıra verilen dört cevap kelimenin on asından üçünde aynı yönde cinsiyet farklılıkları gösteren kelimelerdir. Daha sonra, form A ve form B de alınan kelime için, hem yarıya ayırma metoduyla, hemde iki formun birbirine karşılaştırılmasıyla güvenilirlikler hesaplanmıştır. Tek cinsiyet grupları için ortalama .40, karışık cinsiyet grupları için ortalama .55 güvenirlilik bulunduğu bu iki metodla elde edilen ortalama güvenirlilikler arasında anlamlı bir farklılık görülmedi. Spearman - Brown formülü uygulanmasıyla form A ve form B de bulunan 120 kelimenin güvenilirliği, tek cinsiyet grupları için .57, karışık cinsiyet grupları için .71 olarak tahmin edilmiştir. Bu rakamlar daha az homojen gruplar kullanılırsa bir dereceye kadar yükselir. yani, denekler lise ilk sınıftan, lise son sınıftan, üniversiteden veya yetişkinlerden her bir grupta alındığında, bu rakamlar daha yüksek olarak bulunur.

Böyle olsa bile, bu tip bir testin güvenilirliği sığdır. Egzersis bir den elde edilen puanlar iki form (120 kelime) verilmeksizin fertleri mukeyesede kullanılsaz. Tek cinsiyet grupları için güvenilirliğın .75, karışık cinsiyet grupları için güvenilirliğın .85 olarak elde edilmesi için testte Uyğünse yakın kelimenin gerekli olduğu tahmin edilmektedir.

60 kelime Üzerine dayandırılan cinsiyet girişini miktarı, yelinci sınıflar için % 22 , lise için % 14, Üniversiteliler için % 12 olarak bulunmuştur. Girişin 120 kelimeye dayanarak bulunmuştur. Çeyet 120 kelimeden hareketle bulunmuş olsaydı, güphe-sis deha az olurdu.

Egzersis 1 için puan normları ok birde verilmiştir. Biz burada, M-F farklılıkları Üzerinde yapılan çalışmada kelime çağ-rışın tekniğinin kullanılmasını baklı çıkaran olgularla ilgilenmiş bulunuyoruz. Testin bir bataryası olarak kullanıldığında, böyle bir çalışmada değerini göstereceğini ispatlemiştir. Bununla beraber çeyet deneklerin profilini çıkarsa konusunda yapılan çalışmalarda müstakil olarak kullanılacaksa, testin güvenilirliği açısından iten sayısını gelieltmek gerekir.

TESTİMİZİ TESKİL EDERKEN BİZİM TAKİP ETTİĞİMİZ YOL :

M-F testinin yedi egzersizinden birincisi olan, kelime çağırma testini, (THE WORD ASSOCIATION TEST) örnek olarak, Türk toplumu için geçerli Bir " M-F Kelime Çağırma Testi " imal ettik testi hazırlarken Torman ve Miles' ın takip ettikleri yoldan giderek sonuca verdik.

I- İlk işlemler olarak türkçe sözlükten, kensetimizce cinsler arasında farklı çağrılar meydana getireceğini düşündüğümüz 169 kelimeyi psikoloji talebesi iki kız ve iki erkek arkadaş beraberce ayırdık. Bundan gaye, kelimelerin seçiminde ilk kensetin iki cins arasında eşit paylaştırılmış olmasıydı. Kelimelerin 169 oluşu ise sadece bir tesadüftü.

İlk elemelerde ayrılan 169 kelime sırasıyla şunlardır:

Neşret	Ağ	İmare	Belo	Kavuşmak
Alkol	Yuva	Aktör	Eğlenmek	Ateşli
Dost	Çünden	Boş	Pazar	Sag
Üpük	Çizel	Husur	Çek	Göz
Bulut	Ağık	Ahlık	Ruh	Çünül
Yeğmur	Üsel	Etiket	İyilik	Çepkin
Beş	Heber	Bıyık	Beglik	Gece
Sovmek	Mektup	Çerpilmek	Senet	Buleşik
Çaribe	Cisli	Beşik	Boynuz	Akşam
Dümen	Kuşak	Ağlamak	Fedakârlık	Behar
Higen	Sent	Beken	Böğenmek	Ahçı
Zil	Gelin	Adak	Allah	Randevu
Kedir	Ein	Röntgen	Dolap	Koca

Düğün	Bebek	Heyet	Çaplak	Cehennem
Kalp	Delikanlı	Kadın	Bebe	Den
Birleşme	Aile	Hücre	Alışke	Parti
Adalet	İmza	Selvi	Belayı	Ağfet
İçki	Aley	Seçim	Terih	Baş
Dedikodu	Pul	Bayram	Yabancı	Aldanmak
Behçe	Yüz	Son	Çemsiye	Cinsiyet
Erkek	Para	Ayrılık	Farsat	Ay
Lake	Acı	Baş	Bylul	Beklemek
İktidar	Cesaret	Çoban	Giyim	Anlaşma
Gazine	Evlilik	Altın	Flört	Yemek
Çift	Ayıp	Diploma	Annelik	Oyun
Danga	Basılmak	Çetel	Tabak	Pas
Çeşme	Tarak	Keyfane	Bilye	Kara
Mutluluk	Askar	Yaq	Adres	Destek
Aybağı	Çocuk	Albüm	Soğuk	Çiçek
Yaz	Hikâye	Telefon	Kazık	Sair
Kök	Gecinmek	Din	El	Musik
Arsuzlamak	Doğuş	Hatıra	Ayna	Bokör
Ada	Adem	Besleme	Deniz	Hençeri
Münasebet	Arkadaş	Günah	Beski	

II - Bundan sonra, seçilen bu kelimeleri 4-6 cm.

ebadında kartonlara yazarak, 18-25 yaş arası İstanbul Üniversitesi'nin çeşitli bölümlerinde okuyan 50 kız 50 erkek öğrenciye tatbik ettik. Her deneye kelimeler gösterilmeden önce şu talimatı verdik. " Şimdi size gösterilecek kelimelerin anlamlarını ilk getirdiği kelimeyi bana söyleyin. Kelimelerin üstünde fazla düşünmeyin "

Bu talimattan sonra, hazırlanan listeye deneyin yegani, cinsiye-
tini ve bülümünü yedek semini devranmalarını seçmek amacıyla
deneyin ismini sormadık. Bundan sonra elimizdeki kartlara ya-
sılı kelimeleri deneye göstererek, verdiği süzlu cevabi elimizde-
ki listeye kendinin kaydettik test yapilırken bir zaman tahdidi
koymadik. Yalnız, mümkün olduğu kadar çabuk cevap vermelerini is-
tedik.

Stimulus kelimeler ve cevapların kaydedildiđi listemi-
zi ağığıdaki gibi hazırlamıştık.

Kartın Yüzü

H A S R E T

Kartın Tersi

1

Denek 1.

Denek 2.

Denek 3.

Denek 4.

Bölüm Cinsiyet Kelime Yılı Nº	Denek 1.	Denek 2.	Denek 3.	Denek 4.
1				
2				
3				
4				
5				

Kelimelerin 100 deneye (50 - kız-50 erkek) bu çekildiki
tetbikati bitince, elde ettiğimiz cevapları şöyle değerlendirdik:

Stimulus kelimeye cevap olan kelimelerden en fazla fre-
kansa sahip olanı değilde, özellikle sadece kızlarda veya erkekler-
de süylenmiş olan kelimeleri seçtik.

Bu erde cevap olarak seçilen iki erkek ve iki kadın cevap arasına bazen kılarda ve erkeklerde hemen hemen aynı frekansa sahip kelimeleride (Nütr değerli) dahil ettik. Bu işlem neticesinde elimizdeki 169 kelimeden hem erkeklik hemde kadınlık cevaplarına sahip 40 kelimelik bir kontrollü kelime çağrışım listesi elde etti. Ayrıca buna, Terzen ve Miles'in testindeki 60 kelimeden birde de geçerli olacağını tahmin ettiğimiz 10 stimülüs kelimeyi cevaplarıyla beraber dahil ettik. Böylece testimizi 50 stimülüs kelime ve her birinin karşısında dörtör tane cevap olan bir " Kontrollü Kelime Çağrışım Testi " haline getirdik.

II. İşlem sonunda elde ettiğimiz test şöyleydi :

HABİRE	Sevgili	Üslam	Usaklık	Ayrılık
AKOL	Sarhoş	Şişe	Kavga	Meyhane
ÖPMEK	Çocuk	Kız	Sevgili	Sevimsiz
YAĞMUR	Seğnek	Kesvet	Çamur	Damla
AĞA	Bay	Büyük	Göbek	Kutu
YUVA	Sıcak	Kuş	Ağk	Çocuk
AŞIK	Ses	Aptal	Erkek	Kız
AKTÖR	Yekışıklı	Senetkâr	Tiyatro	Oyun
PAZAR	Maç	Çamçak	Sebz	Av
RUB	Hane Rubu	Fal	Korku	Fincan
SAG	Tok	Kal	Tarak	Kol
ÇAPKIN	Hoyarda	Erkek	Yarın	Zampara
DÜŞÜN	Eğlen	Gelinlik	Silâh	Ayrılık
İKTİDAR	Kuvvet	Muhalefet	Cinsiyet	Koltuk
GAZİNO	İçki	Çay	Deniz	Yemek
CEZARE	Silâh	Kuvvet	Delikenli	Atak

AKHER	Vetenborcu	Elbise	Silâh	Ayrılık
BIYIK	Çirkin	Tıraş	Erkeklik	Sekel
ÇARPIZMAK	Hircislik	Gin	Günah	Aşık olmak
KADIN	Güzellik	Dişi	Ana	Sex
AYRILIK	Uzun	Pecis	Kavuşma	Tiren
EŞ	Kadın	Arkadaş	Erkek	Benser
ALPIN	Borcu	Pera	Mücevher	Sarı
DIPLOMA	Sevinç	Kâğıt	Etiket	Mesuniyet
KAYNAHA	Şişme	GÜRLÜK	Gürümce	Anno
DİN	Yoktur	Allah	İman	Müslümanlık
BOYNUZ	Kadın	Keçi	Koca	İhenet
PEDAKARLIK	Aşk	Arkadaşlık	İyilik	Kadın
DOLAP	Delevre	Elbise	Çekmece	Beygir
BALAYI	Seslet	Evlilik	Hotel	Seyyahat
EYLÜL	İstihbar	Aşk	Hüsn	Erkin
FLÖRT	Sevgili	Kız	Güzel	Aşk
BÜYÜ	Sihirbaz	Seyme	Sihir	Cadı
ADRES	Sokak	Ev	Defter	Postacı
AYNA	Yalancı	Can	Mekke	Güzellik
RANDEVU	Gegelmek	Bekleme	Buluşma	Sest
ALDANMAK	Saflik	Aptallık	Boynuz	Aldatmak
YEMEK	Lököntü	Açlık	Şişmanlık	İçmek
OYUN	Çocuk	Evcilik	Futbol	Evlence
GÜNAH	Dinadama	Sevap	Cehennem	KUTU
AY	Işık	Yıl	Gece	Hale
TEHLİKE	Kese	Tedbir	Ülüm	Reçis
PİKNİK	Mülace	Yürüyüş	Sanlevüş	Pazar
VAZİFE	Tenri	Şeref	Anno	Günah

KUCAKLAMAK	Kollar	Aşk	Anne	Günah
EV	Nezret	Sadık	Yuva	Uyku
BEBEK	Ağlamak	Sevinç	Çocuk	Anne
İBADET	Allah	Gemi	Kahraman	Güneş
SURAT	İskambil	Pudra	Hoc	Yakınmak
MELEK	Ölüm	Azrail	İyi	Cennet

III- Elimizde bulunan bu testi III. işlemler olarak yeniden elli kız elli erkek öğrenciye tatbik ederek stimülüs kelimelerin karşısındaki kontrollü çağrışımların cevaplarının erkeklik (+) ve kadınlık (-) değerlerini bulduk.

Bu seferki çalışmada denek eline verilen talimatı okuyarak testi kendi doldurdu.

Test aşağıdaki şekilde hazırlanmıştır :

KELİME ÇAĞRIŞIM TESTİ

Yaş :
Cinsiyet :
Sınıf :

TALİMAT :

Önce büyük harflerle yazılmış kelimeye sonra onu takip eden dört kelimeye bakınız.

Mesela :

1- AT İnek Sema Yarık Yüzmek

At kelimesine uygun gelen yeni sizin düşünceğinizde at kelimesiyle en çok uygun kelimenin altını çiziniz.

2- OTOMOBİL Tehlike Vites Motor Sürmek

Otomobil kelimesiyle en uygun gelen yeni sizin düşünceğinizde otomobil kelimesiyle en çok uygun kelimenin altını çiziniz.

Aşağıdaki listede her kelimeye bakınız her bir durumda büyük harflerle yazılmış kelimeye, sizin düşünceğinizde en çok uygun kelimenin altını çiziniz.

Seri geligimis, big birinin Utünde fazla durmayin.

HASRET Sevgili Üçlem Üşeklik Ayrılık

AIKOL Serhog Şiçe Kavga Meyhane v.s

Bu tatbikette, deneye kontrollu çağrışım testi halinde verildiği zaman cevapları bakımından bir ayırım yapmayan bazı stimulus kelimeleri listeminden çıkarmak zorunda kaldık. Dolayısıyla testimizi bizim toplumumuzda, 18-25 yaş arası üniversite öğrencilerinin verdiği (-) ve (+) (Kadınlık-Erkeklik) değerleri taşıyan 32 kelimelik bir test haline getirmiş oldum.

Ayırım yapan 32 kelime şunlardır :

HASRET	Sevgili	Üçlem	Üşeklik	Ayrılık
ÜPMEK	Çocuk	Kız	Sevgili	Sevimsizlik
AŞA	Bey	Büyük	Güçlük	Kutu
YUVA	Sıcak	Kuş	Ağır	Çocuk
AŞIK	Ses	Aptal	Erkek	Kız
PAZAR	Neç	Çamşır	Sebzeye	Av
RÜH	Namrulu	Fal	Korku	Sincan
SAÇ	Tok	Kıl	Tarak	Kel
ÇARPIN	Horarda	Erkek	Yarınas	Zampara
DÜŞÜN	Eğlence	Gelinlik	Silâh	Ayrılık
GAZİNO	İçki	Çay	Deniz	Yemek
DIYİK	Çirkin	Taş	Erkeklik	Sarı
ÇARPIYAN	Hırsızlık	Cin	Güneş	Açıklamak
KADIN	Güçsellik	Diğer	Ana	Sex
AYRILIK	Üçlem	Pecce	Kavuşma	Tiren
ES	Kadın	Arkadaş	Erkek	Bonsör
ALTIK	Borsa	Pars	Mücevher	Sarı
PEDAKARLIK	Ağır	Arkadaşlık	İyilik	Kadın

DOLAP	Dalavera	Kibise	Çekmece	Beğir
BALAYI	Sadlet	Evlilik	Hotel	Seyahat
EYLÜL	İstihai	Ağk	Hüsh	Kim
FLÖRT	Sovgili	Kis	Üşel	Ağk
AYNA	Yalenci	Cam	Makyaj	Güzellik
RANDEVU	Geçkelmek	Bekleme	Buluşma	Saat
OYUN	Çocuk	Evcilik	Futbol	Evlence
AY	Işık	Yıl	Gece	Hale
TEHLİKE	Kaza	Tedbir	Ülüm	Kaçış
VAZİFE	Tamir	Şeref	Anne	Günah
EV	Maşraf	Sadlet	Yuva	Uyku
BEBEK	Aşlamak	Sevinli	Çocuk	Anne
SURAT	İskembil	Fudre	Hop	Yıkamak
MELEK	Ülüm	Aarsil	İyi	Gennet

IV- İşlemin son tetbikati olarak bulduğumuz neticele-
ri kontrol etmek üzere, yeniden elli kız ve elli erkek öğrenci-
ye II. tetbikattaki aynı talimatla ve aynı usulle, sadece bu se-
fer kargılarında yine dörtler kelime bulunan 32 stimülü kelime-
lik bir test halinde tetbik ettik. Böylece neticele elde etti-
ğimize hem puanların analizi, meydana getirdiğimiz bu testin, kul-
türümüzde ne derece geçerli ve güvenilir olduğunu bunlara bağlı
olarak, Türk Üniversite öğrencileri arasında kadınlık ve erkek-
lik (Masculine - Feminine) değerlerinin ne gibi bir dağılım gös-
terdiğini müşahade etme fırsatını vermiştir.

VERİLERİN ANALİZİ

VERİLERİN ANALİZİ

Kadın erkek farklılıklarını tetkik etmek üzere teşkil etmiş olduğumuz " Kontrollü Kelime Çağrışım Testi" nin İstanbul Üniversitesinin muhtelif bölümlerinde okuyan 50 erkek - 50 kız deneye tetbikinden elde etmiş olduğumuz ham puanlar tablo I. de gösterilmiştir.

Kontrollü kelime çağrışım testi'nin 50 erkek Üniversite öğrencisine tetbikinden elde edilen ham puanların frekans dağılım tablosu ve analizi tablo III. te gösterilmiştir.

Kontrollü kelime çağrışım testi'nin 50 kadın Üniversite öğrencisine tetbikinden elde etmiş olduğumuz Ham puanların frekans dağılım tablosu ve analizi tablo II. de gösterilmiştir.

Testin kadın ve erkek denek grupları arasında anlamlı bir farklılaşma, gösterip göstermediğinin analizi tablo IV. te gösterilmiştir.

Testin 50 kız 50 erkek Üniversite öğrencisine tetbikinden elde edilen frekans poligonu tablo V. te gösterilmiştir.

Testin 50 erkek 50 kadın Üniversite öğrencisine tetbikinden elde edilen frekans dağılımında girişim yuvası tablo VI. de verilmiştir.

TESTİN GÜVENİRLİĞİ

Hazırladığımız " Kontrollü kelime çağrışım testi " nin güvenilirliği yarıya ayırma metodu (Split half method) ile hesap edilmiştir. Bu guşayle, teste ait tek ve çift numaralı itemler ayrı ayrı puanlanmış, sonra bunların beğlenti kot sayıları bulunmuştur. Bu şekilde her yarıya ait tespit edilen, güvenilirlik kot sayısından faydalanılarak, Spearman Brown Predikasyon formülüyle testin bütününe ait güvenilirlik kot sayısı bulunmuştur.

Testin 50 erkek Üniversite Öğrencisine tatbikinden elde edilen sonuçların tek ve çift diye değerlendirilmesi nden elde edilen ham puanlar tablo VII. de , 50 kadın Üniversite Öğrencisine tatbikinden elde edilen sonuçların tek ve çift diye değerlendirilmesi nden elde edilen ham puanlar tablo VIII. de gösterilmiştir.

Kadın deneklere ait tek ve çift numaralı itemlerin ham puanlarından hareketle elde etmiş olduğumuz bağılantı (korelasyon) tablo IV.de, erkek deneklere ait ham puanlardan hareketle elde etmiş olduğumuz bağılantı tablo X de verilmiştir.

Kadın ve erkek deneklerin üstürekten tek ve çift numaralı itemlerine ait ham puanlardan elde etmiş olduğumuz bağılantı tablo XI. dendir.

SONG

Kadınlar ve erkekler arasında geğitli sahalarda gıkU-
ken cinsiyet farklılıklarını tespit etmek üzere inşl etmiş oldu-
ğumuz " kontrollu kelime geğriğini testi " nin İstanbul Üniversi-
tesinde muhtelif bülhmlerde okuyan 50 erkek, 50 kız öğrenciye tat-
bikinden elde edilen verilerin analizi iki grup arasında .001 se-
viyesinde anlamlı bir farklılaşma olduğunu göstermiştir. Her iki
grupta ait frekans dağılımlarında girişim yüzdesi 20 olarak bulun-
muştur. Bu rakam biraz yüksek olmakla birlikte, geğitli faktör-
lerin etkilendiği böyle bir sahada nispeten tatminkâr bir sonuç ola-
rak mütalâa edilebilir. Testin geçerliliği şu konusu olduğunda
pek çok araştırmacılar girişim yüzdesine büyük ehemmiyet verirler.
Ve giriş yüzdesi olarak nispeten daha küçük bir sayının elde edil-
miş olması testin geçerliliği açısından büyük ehemmiyete haizdir.
Testin geçerliliğinin düşük oluğu eldeki testin ölçmek istediği
şeyi gerçekten ölçmeyeceğine delâlettir. Bu ise testin imalinde se-
çilmiş olan itemlerin gerektiği şekilde tespit edilmemiş olduğunu
gösterir. Bunun yanı sıra item sayısının çokluğu veya azlığı tes-
tin geçerliliğini etkileyen önemli faktörlere aittir. Bizim beşlen-
miş sâhâda terasak suretiyle tespit etmiş olduğumuz 169 itemin
geğitli sahalardan sonra 32 iteme indirilerek bu konuda böyle bir
testin teşkil edilmiş olmasından elde edilen, testin geçerliliğinin-
de önemli bir röl oynayan girişim yüzdesi, Terman ve Miles'in 60
itemlik " kontrollu kelime geğriğini testi " nden elde etmiş olduğu
girişim yüzdesi ile hemen hemen aynıdır. Buda bizim elde etmiş ol-
duğumuz sonuçların geçerliliğini göstermektedir.

Bunun yanı sıra, yarıya ayırma tekniği ile (Split half
method) testin güvenilirliğini tespit ettiğimizde, aynı şekilde, E-F
testinin orijinalinden elde edilen güvenilirlik katsayıları ile yap-
tığımız karşılaştırmalar nispeten sonuçlar vermiştir.

Bizim elde ettiğimiz sonuçlarla E-F testi orijinalinden elde edilen sonuçların girigim yüzdesi ve güvenilirlik kat sayıları açısından karşılaştırılması aşağıda verilmiştir.

	Girigim Yüzdesi	Güvenirlilik Kat Sayısı	
		Tek cinsiyet grubu(ortala)	Karışık Cins. grubu (ortala)
E-F Testi ORJİNAL	17	.40	.62
Bizim elde ettiğimiz Sonuçlar	20	.53	.84

Tablodanda görüleceği üzere bilhassa bizim teğkil etmiş olduğumuz testin güvenilirlik kat sayıları E-F testinin orijinalinden elde edilen güvenilirlik kat sayılarından daha yüksektir. Bu şekilde müspet sonuçların elde edilmiş olması, bu sahada yapılacak ileri çalışmalarda teğkil etmiş olduğumuz testin güvenilir bir ölçü olduğunu göstermektedir. Üstüncü, bu sahada takip edilen yeni tekniklerin de yardımı ile, probleme (kadın erkek farklılıklarına) bütün cephelerden yaklaşmak bizi daha sağlıklı sonuçlara götürecektir.

BİBLİYOGRAFYA

- Anastasi, A. Psychological Testing. N.Y. MacMillan
Com. 1954
- Lindquist, E.F. İstatistiğe Giriş. Milli Eğitim Basınevi
1964
- Pichot, H. Psikoloji Alanlarında Testler. Çev. Selmin
Evrin. Anal Yayınevi,
- Torson, L.H; Miles, G.C. Sex and Personality :
Studies in Masculinity and Femininity.
N.Y. McGraw Hill, 1936.
- Toğrol, B. ve E. İstatistik Metotları. İst. Uni.
Eleb. Psik. yayınları, 1961
- Türkiye Sağlık, Türk Dil Kurumu Yayınları.
4. Baskı, 1966.
- Sazzo, R. Tam Psikoloji ve Farklı Psikolojisine
Dair Dört Konferans. Beha Matbaası-
İst. 1966.

Code No	Turn	Code No	Turn	Code No	Turn	Code No	Turn	Code No	Turn
1	+8	21	+1	41	-4	1	-0	21	-5
2	+8	22	+4	42	-5	2	-13	22	-8 2
3	0	23	-2	43	+8	3	-2	23	-12
4	-5	24	+3	44	+0	4	+4	24	-8
5	+8	25	+0	45	-2	5	-6	25	-13
6	0	26	+2	46	-4	6	-0	26	-11
7	+8	27	-0	47	+19	7	-0	27	-7
8	+7	28	+10	48	+14	8	-6	28	-17
9	+10	29	-9	49	+18	9	-7	29	-0
10	+12	30	+8	50	+3	10	+3	30	-17
11	+9	31	+7			11	+4	31	-4
12	+10	32	+3			12	-17	32	-16
13	+7	33	+18			13	-12	33	-7
14	0	34	+3			14	-9	34	-7
15	-2	35	+12			15	-0	35	-0
16	+0	36	+10			16	-4	36	-4
17	-0	37	+3			17	-0	37	-7
18	+3	38	+4			18	-7	38	-11
19	+8	39	+1			19	+2	39	-0

KIZLARIN FREKANS DAGILIMI TABLOSU

		f	x	fx	fx ²
4-6	I	1	4	4	16
1-3	III	3	3	9	27
0-2	IIII	4	2	8	16
3-5	IIII IIII	9	1	9	9
6-8	IIII IIII II	12	0	0	0
9-11	IIII IIII	9	- 1	-9	9
12-14	IIII I	6	- 2	-12	24
15-17	IIII I	6	- 3	-18	54

ORTALAMA :

$$M = TM + CI$$

$$TM = -7$$

$$C = -0,18$$

$$M = -7 - 0,54$$

$$CI = -0,54$$

$$M = -7,54$$

STANDART SAPMA :

$$\sigma = \sqrt{\frac{\sum f x^2}{N} - M^2} \times 1$$

$$\sigma = \sqrt{\frac{133}{50} - 0,63 \times 3}$$

$$\sigma = \sqrt{2,07} \times 3$$

$$\sigma = 3 \times 1,43 \quad \sigma = 4,29$$

ERKEKLERİN FREKANS DAĞILIMI TABLOSU

		f	x	fx	fx ²
16-18	I	1	4	4	16
13-15	III	3	3	9	9
10-12	IIII I	6	2	12	24
7-9	IIII IIII I	11	1	11	11
4-6	IIII II	7	0	0	0
1-3	IIII IIII	10	-1	-10	10
0-2	IIII I	6	-2	-12	24
3-5	IIII	5	-3	-15	45
6-8	I	1	-4	-4	16

ORTALAMA :

$$M = TM + CI$$

$$TM = 5$$

$$C = 0,1$$

$$i = 3$$

$$CI = 0,3$$

$$M = 5 - 0,3$$

$$\underline{\underline{M = 4,7}}$$

STANDART SAPMA :

$$S = \sqrt{\frac{\sum f x^2}{N} - C^2 \times i}$$

$$S = \sqrt{\frac{155}{50} - 0,01 \times 3}$$

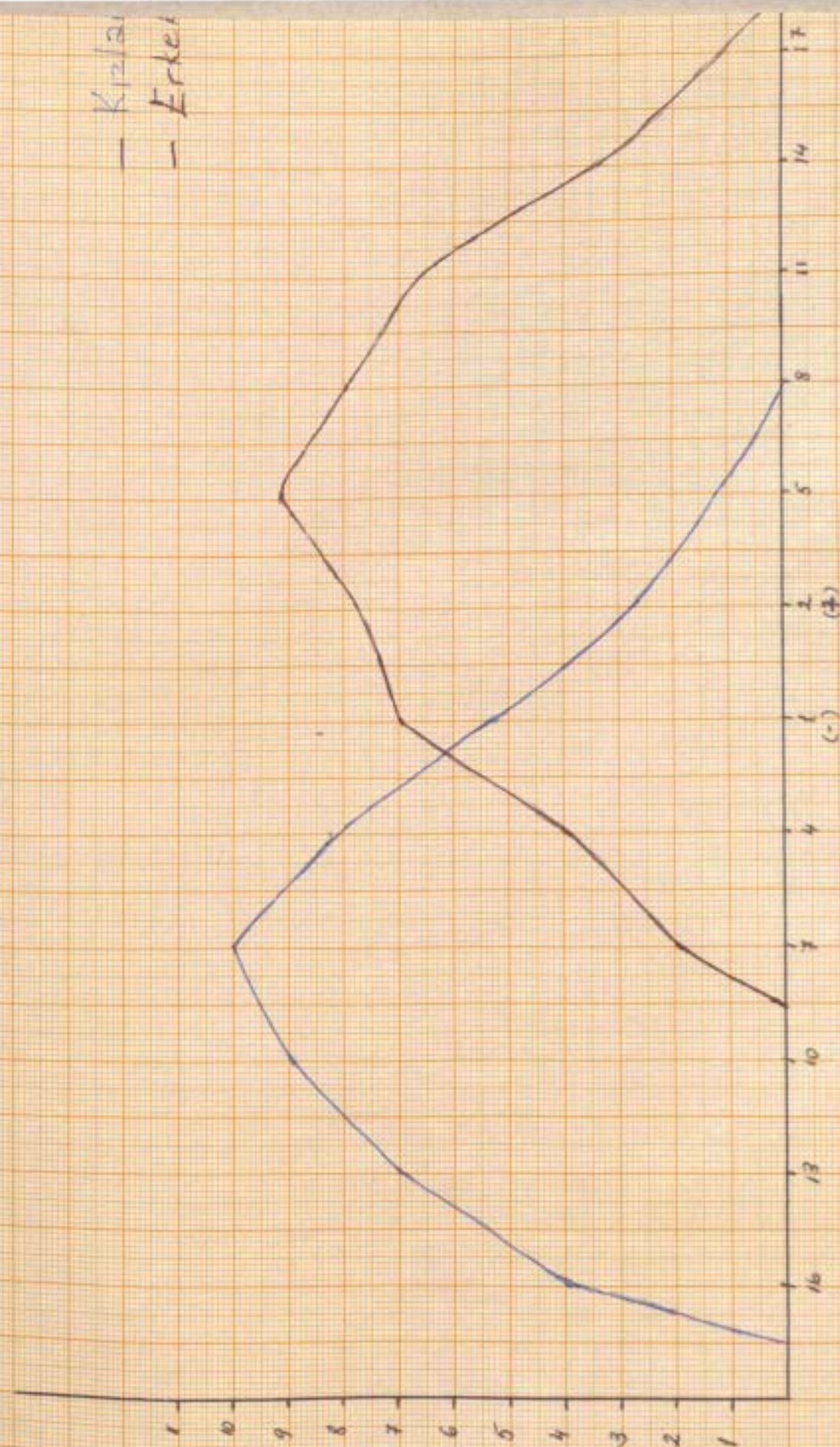
$$S = \sqrt{3,091 \times 3} = 175 \times 3$$

$$\underline{\underline{S = 5,25}}$$

TABLO-4-

Cinsiyet sınıf aralıkları	K A D I N	E R K E K
16-18		1
13-15		3
10-12		6
7-9		11
4-6	1	7
1-3	3	10
0-2	4	6
3-5	9	5
6-8	12	1
9-11	9	
12-14	6	
15-17	6	
N	50	50
M	-7.54	4.7
SD	4.29	5.25
SDm	0.66	0.74
SD	1.04	
GR	12.27	
P	$P > .001$	

— K_{12/21}
 — Erkel

Sınıf aralığı	F R E K A N S		KÜMÜLATİF FREKANS	
	ERKEK	KADIN	ERKEK	KADIN
16 -18	1		100	
13-15	3		98	
10-12	6		92	
7-9	11		80	
4-6	7	1	58	2
1-3	10	3	44	8
0-2	6	4	24	16
3-5	5	9	12	34
6-8	1	12	2	58
9-11		9		76
12-14		6		88
15-17		6		100
N				

$$\text{Girişim yüzdesi} = \frac{24 + 16}{2} = \underline{\underline{20}}$$

code	Totals	Cir-	Run	Cir-	Totals	Cir-	Run	Cir-	Totals	Cir-	Run	Cir-	Totals	Cir-	Run	Cir-	Totals	Cir-	Run	Cir-
No	No	Low	Low	No	No	Low	Low	No	No	Low	Low	No	No	Low	Low	No	No	Low	Low	No
1	+5	+3	+8	16	+3	+8	+8	31	+4	+4	+8	45	+2	+0	+4	46	+2	+0	+4	47
2	0	+5	+5	17	-2	-1	-3	32	+3	+3	+0	47	+11	+0	+17	48	+10	+4	+14	49
3	-0	+3	0	18	0	+3	+3	33	+10	+5	+5	48	+3	+3	+15	49	+7	+5	+15	50
4	-1	-4	-5	19	+5	+3	+6	34	+1	+2	+3	49	+3	+3	+15	50	+3	+3	+15	51
5	+4	+4	+8	20	+5	+2	+5	35	+6	+6	+23	50	+3	+3	+3	51	+3	+3	+3	52
6	-2	+3	0	21	-1	+2	+1	36	+7	+3	+10	51				52				53
7	+3	+5	+8	22	+2	+2	+4	37	+1	+2	+3	52				53				54
8	+5	+2	+7	23	+2	-4	-2	38	0	+4	+4	53				54				55
9	+6	+5	+10	24	-5	+6	+3	39	0	+1	+1	54				55				56
10	+6	+6	+12	25	+2	+4	+6	40	+2	+5	+7	55				56				57
11	+4	+6	+9	26	+2	0	+2	41	-3	-1	-1	56				57				58
12	+5	+4	+10	27	-6	0	-5	42	+1	-5	-5	57				58				59
13	0	+7	+7	28	+5	+7	+10	43	+4	+4	+6	58				59				60
14	0	+2	0	29	-2	-2	-3	44	+2	+4	+6	59				60				61
15	-1	-1	-3	30	+6	0	+6	45	+1	-3	-3	60				61				62

1	0	7	0	21	-4	-2	0	41	+1	0	-6
2	7	0	-13	22	-1	-1	-3	42	+5	-5	0
3	0	0	-3	23	-4	-6	-12	43	0	0	-24
4	+2	+2	+4	24	0	-2	-6	44	-6	-11	-27
5	0	0	5	25	-5	-3	-13	45	0	-1	-1
6	0	7	0	26	-2	0	-11	46	-2	7	0
7	-3	-4	0	27	-3	-4	-7	47	+1	0	+1
8	0	0	0	28	0	0	-17	48	-4	22	-10
9	-2	5	7	29	-2	-7	0	49	+1	0	-4
10	+4	-1	+3	30	0	-11	-17	50	-2	-13	-15
11	-2	-3	-4	31	+1	-6	-4				
12	7	-10	-17	32	-5	-10	-15				
13	4	0	-12	33	0	-7	-7				
14	4	0	0	34	0	-4	-7				
15	0	0	0	35	-7	-1	-6				
16	+1	0	4	36	3	0	-7				
17	+1	7	0	37	+2	0	-7				
18	0	0	7	38	-2	0	-11				
19	0	+1	+1	39	0	0	0				
20	-2	-11	-13	40	+2	0	-7				

Kizilars Tod

x	y	x^2	y^2	xy
1	3	9	3	3
6	2	12	4	16
6	1	6	1	6
12	0	0	0	0
9	-1	9	1	-9
10	-2	20	4	-20
5	-3	15	9	-15
1	-4	4	16	-4

[illegible]

$$\frac{\sum x_i^2}{n} = \frac{9}{50} = 0$$

$$\left(\frac{\Sigma x_i^2}{N}\right)^2 = (0.18)^2 = 0.03$$

$$\frac{\sum x^2}{N} = \frac{99}{50} = 1.98$$

$$\frac{\sum y_i'}{N} = \frac{-27}{50} = -0,54$$

$$\left(\frac{dy'}{dx}\right)^2 = (-0,54)^2 = 0,29$$

$$\frac{\sum y^2}{n} = \frac{149}{2} = 2.98$$

N	50
kxy'	43 - 0.8%

$$\frac{2}{2} = \frac{50}{50} = 100$$

$$s = \sqrt{1.98 - 0.03} = 1.37$$

$$\gamma = \sqrt{2.48 - 0.29} = 1.51$$

$$\sigma_x \cdot \sigma_y = 1.64 \times 1.39$$

$$= \frac{0.96}{2.18} = 0.44$$

$$t = \frac{1-r^2}{\sqrt{N}} = \frac{1-0.44}{\sqrt{7.07}}$$

$$\hat{\tau} = [0.07]$$

$$\frac{y_2}{2} = \frac{2r^{\frac{1}{2}}/2}{1+r^{\frac{1}{2}}/2} = \frac{2(0.44)(0.44)}{1+(0.44)(0.44)}$$

$$\frac{1}{2} = \frac{0.38}{0.81} = 0.47$$

$$g = \frac{2(0.47)}{0.94} = \frac{0.94}{0.94}$$

[illegible]

f				1 - 6 8 15	7	7	3	3					$\Sigma f(N)$	$\Sigma y'$	$\Sigma y'^2$	$\Sigma xy' \quad \Sigma x^2$
d				-4 -3 -2 -1 -	1	2	3	4					50	18	146	81 14
x				-4 - -12 -8 -	7	14	9	12					$\Sigma x'$ 18			$\Sigma x'y'$ 67
x'^2				16 - 24 8	7	28	27	48					$\Sigma x'^2$ 158			

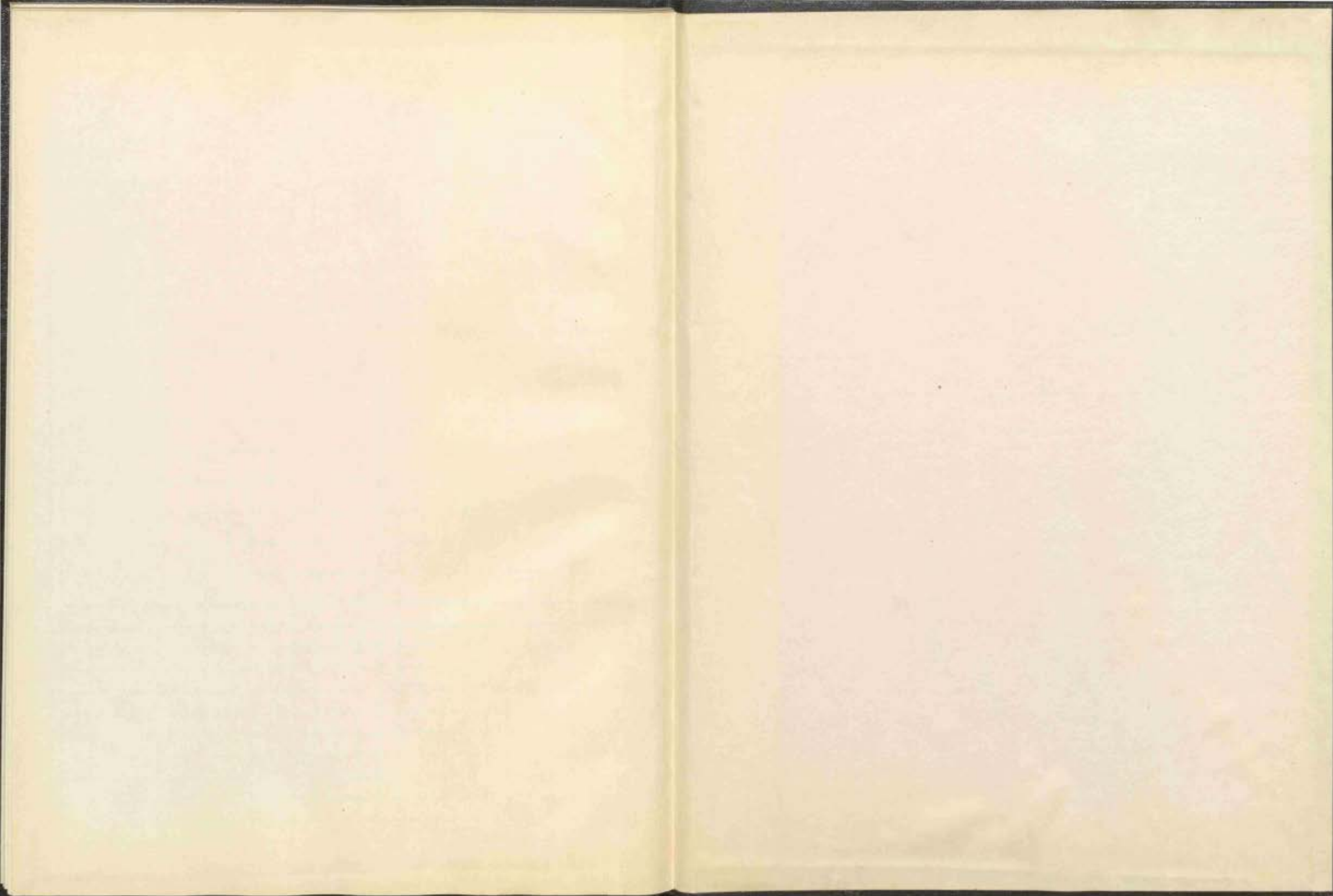
$$r_n = 0.44$$

GIFTLER

f					1	5	9	28	12	23	8	8	3	2	1				
d					-4	-3	-2	-1	0	1	2	3	4	5	6				
x					-4	-15	-18	-28		23	16	24	12	10	6				
x^2					16	45	36	28		23	32	72	48	50	35				

$\Sigma i(N)$	$\Sigma y'$	$\Sigma y'^2$	$\Sigma x'y'$	$\Sigma x'y$
100	41	671	364	39
$\Sigma x'$			$\Sigma x'y'$	
26			325	
$\Sigma x'^2$				
385				

$$r_2 = 0.84$$

TEI

5444